

Vancouveri kongresszus

Vancouverben pénteken megnyílt a Szocialista Internacionálé kongresszusa. A Csendes-óceán partján fekvő kanadai városban a 38 szocialista és szociáldemokrata párt nemzetközi szervezete a leszerelésről, a világ gazdasági helyzetéről, a dél-afrikai, a latin-amerikai és az ázsiai fejleményekről indít vitát. Az internacionálé történetében ez az első eset, hogy kongresszusát nem Európában rendezik.

A napirend témái bizonyára ismét lehetőséget nyújtanak, hogy a szocialista és a szociáldemokrata pártoknak a kommunistákhoz fűződő kapcsolatát áttekinthessék. Annál is inkább, mert például a leszerelés ügyében a nemzetközi munkaszervezet két nagy irányzatának az álláspontja több biztatón közös vonást is mutat. Hasonlóképpen nem lebecsülendő az a pozitív irányvonal, amelyet egyes nyugat-európai országok — például a Német Szövetségi Köztársaság — szociáldemokratái a békés egymás mellett élés elvének gyakorlati alkalmazásában, az enyhülés irányzatának megerősítésében vallanak és követnek.

Annál szembevetőbb, hogy az internacionálé tulajdonképpen máig is az 1951-ben kidolgozott programja alapján fejt ki tevékenységét. A hidegháború jegyében fogant működési elvek élesen kommunistaellenesek, s olyan szellemet árasztanak, amely semmiképpen nem helytálló napjainkra. Kétségtelen, hogy a szocialista és a szociáldemokrata pártok — igazodva a realitásokhoz, a tőkésországokban kialakult belső helyzetekhez — ma már többfelé együttműködnek a kommunistákkal, sőt, Olaszországban például — vitáik ellenére — mindkét párt közös platformon támogatja a kereszténydemokrata kormányt.

Ésszerű és idősebb lépés lenne, ha a Vancouverben tanácskozó kongresszus felülvizsgálná elavult és a valóságtól enyhén szölvő ma már igencsak távolálló működési elveit, s programját a világ mai jelenségeihez igazítaná. Jó példák sokasága bizonyítja, hogy a szociáldemokrata és a szocialista pártokkal nemcsak a tőkés gazdasági és társadalmi rend sajátos keretei között, hanem például a Kelet-Nyugat párbeszéd folytatásában, a békéért, a leszerelésért, a fegyverkezési verseny megszüntetéséért tett kezdeményezésekben keresik az együttműködést a kommunista pártok, beleértve a szocialista országok kommunistáit is.

A nemzetközi politika jelentős tényezője a Szocialista Internacionálé. Vancouveri kongresszusa akkor tölti be hivatását, ha a változott körülményekhez igazodva keres választ a tőkésországokban dolgozó milliók problémáira.

Gyapay Dénes

Moszkva készül az ünnepre

MOSZKVA

A szovjet fővárosban már csaknem minden készen áll a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójának megünneplésére. Elkészültek a feliratok, dekorációk. A Vörös téren ismét Lenin hatalmas méretű arcképe áll a központi helyen, a Kreml falát a Szovjetunió és a szocialista köztársaságok zászlóival, címereivel díszítették. A november hetedikén katonai díszszemlére az utolsó előkészületek folynak. A dolgozóknak a díszszemlére következő színpompás menetben mintegy hatszáz moszkvai üzem, vállalat képviselői lesznek jelen. A szovjet főváros dolgozói már meghozták ünnepi ajándékukat: októberi tervüket öt nappal határidő előtt teljesítették.

Az idén a Szovjetunióban is áthelyezték a hétvégi pihenőnapot. Mivel a november 7-e mellett a 8-a is ünnep, három napos pihenő következik. (MTI)

November 9—12.

chilei szolidaritási világkonferencia

A fasiszta elnyomástól megszabadult Spanyolország fővárosában, Madridban tartják meg november 9-e és 12-e között a chilei szolidaritási világkonferenciát. A haladó pártoknak, demokratikus társadalmi szervezeteknek és a nemzetközi élet kiemelkedő személyiségeinek — köztük számos egyházi vezetőnek, ironak — fórumot adó találkozó előkészületeiről számolt be pénteki sajtótájékoztatóján **Tomas Solis**, a Chilei Kommunista Párt Központi Bizottságának tagja, a magyarországi chilei antifasiszta bizottság elnöke.

A Hafazias Népfőrt Országos Tanácsának székében lezajlott eszmecsere

Tomas Solis elmondta, hogy a találkozó a Chilen kívül elő hazafiai tevékenységét koordináló római tanács, a spanyol társadalmi erők és nemzetközileg is elismert neves személyiségek közös erőfeszítésének eredménye.

A sajtótájékoztatót **Juhász Róbert**, a Hafazias Népfőrt Országos Tanácsának osztrálya vezetője kiemelte, hogy minden magyar társadalmi szervezet támogatta a chilei szolidaritási világkonferencia összehívását. Népünk képviselőiben **Szentiványi Gyulánának**, a Hafazias Népfőrt Országos Tanácsa titkárnak vezetésével a napokban küldöttség utazik a spanyol fővárosba. (MTI)

Tudományos emlékülés a Kommunista Magyarországi Pártja megalakulásának 60. évfordulója alkalmából

A Kommunista Magyarországi Pártja megalakulásának 60. évfordulója alkalmából pénteken tudományos emlékülést rendezet a párt hat évtizedes útjának történelmi tapasztalatairól és az ifjúság szocialista neveléséről az MSZMP KB Párttörténelmi Intézete, a Politikai Főiskola és a KISZ Központi Bizottsága. A KISZ Komócsin Zoltán Központi Iskoláján megtartott tanácskozáson, amelyen részt vett a magyar kommunista munkás- és ifjúsági mozgalom számos veteránja is, **dr. Maróthy László**, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a KISZ Központi Bizottságának első titkára mondott beszédet.

Ezt követően korreferátumok hangzottak el. **Svéd László**, a Párttörténelmi Intézet főmunkatársa a magyar kommunista ifjúsági mozgalom hat évtizedes útjáról; **Barsi Tomaj**, a KISZ KB tagja, a KB osztrálya vezetője a párttörténelmi propagandának az ifjúság nevelésében betöltött szerepéről; **Takács István**, a Politikai Főiskola tanszékvezetője „Az MSZMP az egész nép pártjává választás útján” címmel; **Taksás Imre**, a Társadalomtudományi Intézet osztrálya vezetője a párt ifjúságpolitikájáról; **Deák Gábor**, a KISZ KB titkára az ifjúság, az ifjúsági szövetség időszerű feladatairól beszélt. A tudományos emlékülés **Maróthy László** elnöki zárószavával ért véget. (MTI)

Arab csúcstalálkozó

Aczel Endre, az MTI kiküldött tudósítója jelenti:

Pénteken délelőtt — ünnepi léven — a Bagdadban összegyűlt arab államfők, illetve megbízottak, értesülések szerint csak magánjellegű eszmecsereket folytattak. Az előző esti ünnepélyes megnyitót a nyilvánosság bevonásával tartották. A rádió és a tv egyenesben közvetítette **Ahmed Hasszán al-Bakr** iraki államfőnek, a csúcs egyhangúlag megválasztott elnökének beszédét.

Az arab egységet illetően, **Bakr** beszéde a „most vagy soha” mottó jegyében fogant. Értésre adta, hogy ennek az egységnek egy közös „minimum” körül kell kibontakoznia, amelynek lényegi tartalmát a Camp David-i megállapodásoktól való teljes elhatárolás adná meg. Más szóval a csúcson jelenlevőknek kötelezniük kell magukat, hogy nem adják fel egyoldalúan a harcot Izraellel szemben, nem fordítanak hátat a palesztin jogoknak.

— Ha e tekintetben nem lesz egyetértés — mondotta az iraki elnök —, tartóssá válik az arab világ megosztottsága, kialakul egy „Szadat-barát” és „Szadat-ellenző” tábor, minthogy előbb vagy utóbb mindenkinek „igen”-t vagy „nem”-et kell mondania a Szadati politikára. **Bakr** szerint a bagdadi csúcs kudarcra visszavonhatatlanná tenné a szakítást.

— A bagdadi csúcsok — mondott a következők — a lag emelkedés lentős beruházás el, hogy természetesen az itt levő szociális koncepciót, foga goztunk érte val áldatlan állap meg lehetett gvetkeztes mun beleértem.

Az adott helyzetben valószínűleg a gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie. A gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie. A gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie.

Az adott helyzetben valószínűleg a gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie. A gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie.

Czinege Lajos és Csémi Károly előléptetése

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 61. évfordulója alkalmából — a szocialista honvédelem erősítésében, a Magyar Néphadsereg fejlesztésében hosszú időn át végzett tevékenységükért — **Czinege Lajos** vezéreredes, honvédelmi minisztert hadseregtábornokká, **Csémi Károly** altábornagy, honvédelmi minisztériumi államtitkárát vezéreredessé nevezte ki. A Honvédelmi Minisztériumban megtartott ünnepségen részt vett **Gáspár Sándor**, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, az Elnöki Tanács helyettes elnöke. Jelen voltak: **Korom Mihály**, az MSZMP KB titkára, **Borbándi János**, a Minisztertanács elnökhelyettese, valamint a HM katonai tanácsának és az MSZMP Néphadseregi végrehajtó bizottságának tagjai.

Az ünnepségen részt vett **Székér Gyula**, a Minisztertanács elnökhelyettese, **Rácz Sándor**, az MSZMP KB osztrálya vezetője, **Vlagyimir Jakovlevics Pavlov**, a Szovjetunió magyarországi nagykövete. Ott voltak a társ fegyveres testületek, s az ideiglenesen Magyarországon állomásozó szovjet déli hadseregcsoport képviselői, a Belügyminisztériumban és a Belügyminisztériumban végzett eredményes munkájuk elismeréseként a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa vezérőrnaggyá nevezte ki **Gluchmann László** és **Kuti Béla** rendőr ezredeseket. A Vörös Csillag érdemrendet

Tábornoki kinevezések, kitüntetések, előléptetések

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 61. évfordulója alkalmából pénteken a Magyar Néphadsereg Művelődési Házának nyári helyiségében kitüntetési ünnepséget rendezett a Honvédelmi Minisztérium. Az ünnepségen megjelent **Gáspár Sándor**, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, az Elnöki Tanács helyettes elnöke, **Korom Mihály**, az MSZMP Központi Bizottságának titkára és **Borbándi János**, a Minisztertanács elnökhelyettese. Ott voltak a társ fegyveres testületek magas beosztású képviselői és a Honvédelmi Minisztérium katonai tanácsának tagjai. Jelen voltak az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoport parancsnokságának képviselői, élükön **Leonyid Lubgan** altábornaggyal.

Az ünnepségen **Czinege Lajos** hadseregtábornok, honvédelmi miniszter tábornoki kinevezéseket, kitüntetésekkel adta át. Az Elnöki Tanács vezérőrnaggyá nevezte ki **Berki Mihály**, **Kocsis János** és **Ujjalusi Gyula** ezredeseket. Tizenketten kaptak Vörös Csillag érdemrendet, harmincötten Kiváló Szolgálatért érdemrendet. A honvédelmi miniszter 23 tisztezt ezredessé, többeket pedig — magasabb rendfokozatba soron kívül előléptetett. Számos tisztezt, zászlóst, tiszthez léptetett és zsoldját alkalmazzatott tüntetett ki a Haza Szolgálatáért érdeméremmel. A kitüntetetteket és az előléptetetteket **Gáspár Sándor** köszöntötte.

Ünnepséget rendeztek pénteken a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 61. évfordulója alkalmából a Belügyminisztériumban is. A Belügyminisztériumban végzett eredményes munkájuk elismeréseként a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa vezérőrnaggyá nevezte ki **Gluchmann László** és **Kuti Béla** rendőr ezredeseket. A Vörös Csillag érdemrendet

13 belügyi dolgozókat adományozták, 37-en a Kiváló Szolgálatért érdemrendet kapták. A belügyminiszter 13 alvezredessé ezredessé nevezett ki, főtiszteket, tiszteket, tiszthez léptetettek a Haza Szolgálatáért Erdemérem, a Közbiztonsági Érem és a Tüzrendes Erem különböző fokozatával tüntetett ki.

Az előléptetéseket és a kitüntetéseket **Benkei András** belügyminiszter adta át. Az ünnepségen részt vett **Székér Gyula**, a Minisztertanács elnökhelyettese, **Rácz Sándor**, az MSZMP KB osztrálya vezetője, **Vlagyimir Jakovlevics Pavlov**, a Szovjetunió magyarországi nagykövete. Ott voltak a társ fegyveres testületek, s az ideiglenesen Magyarországon állomásozó szovjet déli hadseregcsoport képviselői, a Belügyminisztériumban és a Belügyminisztériumban végzett eredményes munkájuk elismeréseként a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa vezérőrnaggyá nevezte ki **Gluchmann László** és **Kuti Béla** rendőr ezredeseket. A Vörös Csillag érdemrendet

Befejeződtek a szovjet-vietnami tárgyalások

Pénteken Moszkvában befejeződtek a tárgyalások a Szovjetunió és a Vietnami Szocialista Köztársaság párt- és kormányküldöttségei között. A szovjet küldöttséget **Leonyid Brezsnyev**, az SZKP KB főtitkára, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke és **Alekszej Kozsigin**, az SZKP KB Politikai Bizottságának tagja, miniszterelnök vezette, a vietnami párt- és kormányküldöttséget pedig **Le Duan**, a Vietnami Kommunista Párt Központi Bizottságának főtitkára és **Pham Van Dong**, a párt Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnöke.

A pénteki megbeszélésen folytatták az eszmecsereket a szovjet-vietnami politikai, gazdasági és kulturális együttműködés kérdéseiről. Szovjet-vietnami barátság- és együttműködési szerződést írtak alá pénteken délután Moszkvában, a Kreml Vlagyimir-teremben a két ország párt- és kormányküldöttségeinek vezetői.

Röviden a nagyvilágból

Pénteken, közép-európai idő szerint hajnali öt órakor függetlenné vált a kis karib-tengeri sziget Dominica, amely korábban Nagy-Britannia társult állama volt.

A SZOT meghívására **Gunnar Nilsson** elnök vezetésével október 29-e és november 3-át között hivatalos látogatást tett Magyarországon a Svéd Szakszervezeti Szövetség (LO) küldöttsége. A svéd vendégeket fogadta **Lázár György**, a Minisztertanács elnöke. A svéd szakszervezeti szövetség küldöttsége pénteken elutazott Budapestre.

Rácz Pál, külügyminisztériumi államtitkár október 31-től november 3-ig Marij Ivanovnak, a Bolgár Népköztársaság külügyminisztere első helyettesének meghívására Bulgáriában tartózkodott. Látogatásának ideje alatt fogadta őt **Petr Mladenov**, bolgár külügyminiszter.

Imár 17. alkalommal rendezte meg a Kossuth Könyvtár a pártvezetőkkel közösen a politikai könyvműveket: kulturális életünk és jelentős eseményének ünnepélyes megnyitóját pénteken a Magyar Munkásmozgalmi Múzeumban rendezték meg, ahol ezer kötetes könyvkilállítás nyílt az elmúlt évek politikai műveiből. A megnyitót ünnepségen megjelent **Győri Imre** az MSZMP Központi Bizottságának titkára, s ott voltak politikai, társadalmi, kulturális életünk képviselői, a könyvszakma vezetői, a politikai irodalom terjesztői. Beszédet mondott **Lakos Sándor**, az MSZMP Társadalomtudományi Intézetének igazgatója.

Pénteken elutazott Budapestre a Német Demokratikus Köztársaság munkás-paraszti ellenőrzési bizottságának küldöttsége, amely a KNEB elnökének meghívására tanulmányozta hazánkban a népi ellenőrzés munkáját.

Hans-Dietrich Gensch nyugatnémet külügyminiszter lengyelországi hivatalos látogatásának második napján fogadta **Henryk Jablonski**, az Allamtanács elnöke. A találkozó után a két külügyminiszter — **Kéll Wojtasz** — vezetésével folytatták a plenáris tárgyalásokat.

Erich Honecker, az NSZEP KB főtitkára pénteken Berlinben megbeszélést folytatott a Holland Kommunista Párt küldöttségével, amely **Henk Hoekstra** elnök vezetésével tartózkodik az NDK-ban.

Az Elnöki Tanács a Magyar Népköztársaság Zászlórendjének adományozta **Ikedo Cuneonak**, a Japán-Magyar Baráti Társaság főtitkárának a két ország közötti kulturális kapcsolatok szorosabbra fűzésében szerzett kimagasló érdemeinek elismeréseként.

Az úrhajósok Bajkonurban

Az első éjszakát töltötte 140 nap után a Földön **Vlagyimir Kovaljonok** és **Alekszandr Ivancsenkov**, a Szaljut-6 űrállomásról visszatérve. A két úrhajóst a leszállás után Bajkonurban vették, s az űrrepülőterén levő klinikán szónokhoz ismét a megváltozott körülményekhez. Az űrrepülőterén két tagja számára most hosszabb pihenő következik, amelynek része a rendszeres visszaskutatás. A hosszú űrutazás során bizonyos mértékben módosult szív-működésük, vérkeringésük, izmaik a rendszeres testgyakorlás ellenére is kisebb mértékben elváltak, mozdulataik koordinációja is más lett, mint amilyen a Földön volt. Változott szervezetük immunreakciója is: egy ideig érzékenyebbek egyes fertőzőeszevélyekre,

mint általában. Ezért meghatározott ideig csak igen szűk körben érintkezhetnek környezetük tagjaival, viszonylag steril körülmények között kell élniük. Mozgáskoordinációjukat, izomműködésüket, vérkeringésüket egyebek között különleges öltözékek alkalmi viselésével kell hozzá szokniuk a földi körülményekhez, s természetesen rendkívül sokoldalú orvosi vizsgálaton kell átesniük. Ez a szakasz azonban csak néhány napig tart s utána már megkezdhetik az űrutazás tapasztalatainak feldolgozását.

A hosszú út alatt űrállomásuk mintegy százmillió kilométert tettek meg a Föld körül, s hatalmas anyagot hoztak magukkal megfigyeléseikről — ezeket a szakértőkkel együtt rendszerezik.

Washingtoni tárgyalások

NEW YORK, TEL AVIV, WASHINGTON

Menahem Begin izraeli kormányfőnek **Vance** amerikai külügyminiszterrel, majd **Carter** elnökkel folytatott esztörtéki megbeszélései után az érintett felek igen bizakodóan nyilatkoztak az izraeli-egyiptomi békeszerződés közeli aláírásának lehetőségeiről.

A dokumentumtervezetről tárgyaló küldöttséghez közel álló washingtoni források szerint rendeződtek az „alapvető nézeteltérések”, s most már csak a katonai és a gazdasági részletek kidolgozása van hátra.

„Alapvető nézeteltérések” az értendő, miként lehetne eleget tenni Egyiptom presztizsmentő követelésének, hogy a békeszerződés szövege valahol mondja ki az egyiptomi-izraeli különbékekötés és Ciszjordánia és Gázára vonatkozó Camp David-i keretmegállapodás végrehajtása közötti összefüggést valamint a palesztin probléma rendezésére irányuló törekvést, s mindez olyan formában történjék, hogy Egyiptom erre való hivatkozással elháríthassa magáról az arab, a palesztin ügy elárulásának vádját, Izraelt pedig semmire sem kötelezze.

Nem mellékes problémaként jelentkezett az is, hogy megkapja-e Izrael az Egyesült Államoktól azt a több milliárd dolláros összeget, amelyet a Sinai-félszigetről való kivonulásért, „kártérítésként” követel. Washingtoni források szerint erről a kérdéstről is szó volt **Begin** New York-i megbeszélésein, amelyeket követően az izraeli miniszterelnök a békeszerződés közeli aláírásáról beszélt az újságíróknak.

A kairói Al-Ahram pénteken azt írta, hogy a szerződést néhány napon belül aláírják. A támasztani látszanak ezt azok a washingtoni és Tel Aviv-i hírek, hogy **Weizman** hadügyminiszter, a Washingtonban tárgyaló izraeli küldöttség tagja, visszatért Tel Avivba, hogy tájékoztassa a kormányt a fejleményekről, s már nem is fog visszatérni Washingtonba. (Az UPI, a Reuter és az AP alapján MTI)

Mu
h

Az adott helyzetben valószínűleg a gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie. A gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie.

Az adott helyzetben valószínűleg a gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie. A gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie.

Az adott helyzetben valószínűleg a gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie. A gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie.

Az adott helyzetben valószínűleg a gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie. A gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie.

Az adott helyzetben valószínűleg a gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie. A gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie.

Az adott helyzetben valószínűleg a gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie. A gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie.

Az adott helyzetben valószínűleg a gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie. A gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie.

Az adott helyzetben valószínűleg a gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie. A gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie.

Az adott helyzetben valószínűleg a gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie. A gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie.

Az adott helyzetben valószínűleg a gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie. A gazdasági helyzetnek előnyösnek kell lennie.

Munkánkól függ hogyan élünk

Mikepéresi látogatás

Az adott körülmények következtében más helyzetben vannak a városkörnyéki termelősövetkezetek, mint az onnan távolabb gazdálkodók. Ahogy mondani szokták, van ennek előnye, de hátránya is. A vezetés akkor jár el messzemenően helyesen, ha a reális feltételeket figyelembe veszi és ennek alapján alakítja, formálja a nagyüzemet. Nemcsak a városközelséget, hanem a gazdasági helyzetet és adottságait is figyelembe véve.

Hogyan élnek ezzel a mikepéresi Rákóczi Termelősövetkezettel?

A legjobb példát az élet adja erre. A bizonyítást számokkal, tényekkel a szakemberek szolgáltatják. Leírva, bizonyítva, hogyan változott a gazdálkodás, az élet, a munka ebben a kis faluban, amely lakosságának többsége most már a helybeli Rákóczi Termelősövetkezetben keresi meg a kenyerét. Azokról van szó, akik kenyérkeresetüknek a mezőgazdaságot, a termelősövetkezetet választották.

Egy évtizeddel ezelőtti kimutatásokban a mikepéresi termelősövetkezetet a megye gyenge gazdasági között rangsorolták. Akadtak merleghiányok, hiányzott a munkásság, s a tervek között nem mindig volt otthon. Az elmúlt esztendő származási adatai szerint túlhaladta termelési értékük a 76 millió forintot — s mint mondták — ez évben eléri a 80 milliót is. Jelentősen nőtt a termelősövetkezeti bruttó jövedelme, a nyeresége, s rendszeresen tud fizetni a tagjainak. Az elmúlt esztendő változása a határképeben is lemérhető. Gondosan megmunkált föld, gyönyörű kukorica, 54 mázsát fizetett a búza — mint eddig még soha —, tervek vannak a sertés- és kocsisüzemre, elgondolások a gyenge homoki földek jobb hasznosítására.

Az adottságok változását bizonyító számok — mondotta Torba Sándor tsz-elnök — következnek a jobb munkából, a természet-alkalmakból. Tervezés, tudatos, jelentős beruházást igénylő munkával értük el, hogy terméseredményekben a megye jó szövetkezeitek sorába tartozunk. Ehhez az itt levő szakemberekkel alakítottuk ki a koncepciót, fogadtattuk el a tagsággal és dolgoztunk érte valamennyien becsülettel. Az áldatlan állapotot semmiféle ráolvasással nem lehetett gyógyítani, hanem nagyon következetesen munkával. S ebbe a vezetést is beleértém.

Mindenekelőtt azt kellett eldöntenünk, mit akarunk csinálni. Azt értjük el: az elmúlt évek az ágazatok, amelyeket fejlesztünk akarunk, hol állnak, milyen színvonalon termelnek és mit várunk tőlük. Azért is, mert tőlünk is többet vár és követel a népgazdaság. Ha erre a munkára adtuk a fejünket, akkor ennek a végrehajtásán együtt dolgozunk is.

Amíg magyarítja a tsz elnöke az elképzeléseket, a tsz-szövetség titkára és a jelenlévők kérdéseket tesznek fel, a részletek felől érdeklődnek, a megvalósítás mozzanatait és módjait akarják megismerni.

Tehát — folytatta tovább Torba Sándor — megvoltak a döntések és ehhez kellett biztosítani a jó előkészítést, anyagi eszközöket, mozgósítani végrehajtásukhoz az embereket. Nem ment ez egyik napról a másikra, sőt még évek alatt sem. Hosszú idő telt bele, amíg a tsz-szövetség nemrégiben elkészített tájékoztatójában is olvasható eredményt elértük. Ez a főbb ágazatok jövedelmességének alakulásáról szól. S ezt az összeállítást és értékelést nagyon jónak, szerkesztőnek tartjuk, összehasonlítási alkalmat ad minden vezető számára, s egyben kínálja a lehetőséget, hogy tájékozódjon ott, ahol szebbek a mutatók, jobbak az eredmények. Megmondom őszintén, nagyon gyakran nem is kell messze menni. De térjünk vissza a számításokhoz.

Terméseredményünk két-háromszorosra annak, amit egy évtizeddel ezelőtt betakarítottak. Ehhez biztosította a vezetés a szakembereket, a tagoknak a több gépet, eszközt, műtrágyát, s egyeztetve mindent, amit kellett hozzá. Ez az egyik oldal: a vezetés kötelességének is tartotta és tartja is, hogy ami megvan, ami rendelkezésre áll, a legjobb hatásokkal kamatozzon. Egyre inkább ezt a szemléletet igyekeztünk általánossá tenni. Termelni, de egyre alaposabban nézni és mérni, hogy mit mennyiért állítunk elő, hogyan alakulnak a költségek. Amikor egyre több gép és gyáripari termék kerül be a szövetkezetbe, azt hiszem, ennek a gondolatnak fokozottan kell előtérbe kerülni. Ismételtén szeretném hangsúlyozni, ehhez a szemléletváltozásához nyújtott nekünk nagy segítséget a tsz-szövetség tájékoztatója is.

Ha megvannak a koncepciók, a megvalósításhoz a részletes tervek, akkor jöhet a mindennapi munka ennek alapján.

Milyen a tüzelő- és építőanyag-ellátás?

Beszélgetés Szilágyi Zoltánnal, a TÜZÉP-kirendeltség igazgatójával

Beköszöntött a hűvös időjárás. A megyében élő családok többsége az elmúlt hónapokban beszerezte téli tüzelőjét, megkezdődött a fűtési szezon is. Az építkezések többsége tető alá hozta épületét, illő tehát, hogy megkeressük a Kelet-magyarországi Tüzelő- és Építőanyag-kereskedelmi Vállalat debreceni kirendeltségének igazgatóját, Szilágyi Zoltánt, és érdeklődünk, milyen volt ebben az évben az ellátás, milyen gondokkal, problémákkal küzdöttek.

Az év eddig eltelt időszakában közel 3 százalékkal több tüzelőt értékesítettünk, mint az elmúlt évben. A megye tüzelőellátása kiegyensúlyozott volt, kivéve a kazán-szénét. Ennek a szénnek a mennyisége évről évre szinte változatlan, a kazánok száma viszont egyre nő. A jelentkező igényeket tehát csak különböző megszorító intézkedésekkel tudjuk kielégíteni. Az illetékes szervek mindent megtesznek, hogy javítsanak a helyzeten, de lényeges változások nem várhatóak. Azért tartom ezt fontosnak kiemelni, mert az a téves szemlélet kapott szárnyra, hogy a kereskedelem — beleértve a szövetkezeti kereskedelmet is — nem gondoskodott időben a közkezdelt lengyel szén beszerzéséről. Erről szó sincs. Az elmúlt évnél lényegesen több — minden igényt kielégítő — lengyel szén beszerzése nincs lehetőség. A hazai szénből jelentkező igényeket ki tudjuk elégíteni, és ezekből ellátási gond a továbbiakban sem lesz.

Az előbbiekben már kiemeltük, hogy lengyel szénből az elkövetkezendő időben sem tudunk megnyugtató ellátást biztosítani. Ehhez még azt is hozzáteszem, hogy a meghatározott keverési arány betartásával is nehézségeink lesznek. Ismeretes ugyanis, hogy jelenleg 30 százalék lengyel szénhez 70 százalék hazai aprószén szolgálunk ki, mivel csak így biztosítható, hogy minden vásárlónk kaphasson a magas kalóriájú szénből. Megjegyzni kívánom, hogy a gyermekintézményeket, kórházakat előnyben részesítjük a kiszállításnál, és ezt természetesen is tartom. Érzésem szerint viszont vásárlónk egy része akkor is ragaszkodik a magas kalóriájú lengyel szénhez, ha egyébként az általa üzemeltetett fűtőberendezés ezt nem igényli, hazai szénrel is megfelelően üzemeltethető lennének a kazánok.

És mi a helyzet a tüzifával?

Gondot jelent Debrecenben a fűrészt tüzifa iránt megnövekedett, nagymértékű kereslet kielégítése. (A forgalom mintegy 15 százalékkal volt nagyobb idén, mint az elmúlt évben.) Szeptemberben olyan nagy igény jelentkezett a fűrészt tüzifa iránt, hogy a folyamatosan két műszakban dolgozó fűrészgépek sem tudták rövid időn belül az igényeket kielégíteni. Úgy döntöttünk, hogy a rendeléseket ennek ellenére sem utasítjuk el, s így valamennyi vásárlónk megrendelését elfogadtuk. Szóban és írásban is közöltük viszont vásárlóinkkal, hogy a kiszállással az említett okok miatt gondok lesznek, és kértük ennek megértését. Azt is elmondhatom: különösebb panasza miatt vevőinktől nem érkezett hozzászólás. Igaz az is, hogy mindent megtettünk annak érdekében, hogy a határidőt lerövidítsük. Így többek között a debreceni telepünk dolgozója a Volán 6. számú Vállalat dolgozója illetékes kollektívájával kommunista műszakot szerveztek, szombaton és vasárnap is szállítottak házhöz tüzelőt. Hozzáteszem, hogy a tüzifa-fűrészelést, így a kiszállást is tovább nehezítette, hogy a ve-

Milyen a tüzelő- és építőanyag-ellátás?

Beszélgetés Szilágyi Zoltánnal, a TÜZÉP-kirendeltség igazgatójával

hőzátartozik, hogy a tüzelő- és építőanyag-kereskedelemben dolgozók többsége meglehetősen mostoha körülmények között igyekszik eleget tenni a követelményeknek. Nehezíti a munkát sok esetben a megértés hiánya. Egyet, úgy érzem, tudni kell: egyszerűbb az árut kiszolgáltatni, mint hosszú időt eltölteni az áruellátásban jelentkező hiányosságok megmagyarázásával. Amikor rajtunk múlik, mi mindig az előző megoldást választjuk.

A tüzelőanyagok hához szállításában történt-e valami változás?

A tüzelőanyag hához szállítása évek óta megoldott. Ebben a tekintetben a Volán vezetőivel nagyon jó munkakapcsolat alakult ki. Szerettünk volna viszont az építőanyag hához szállításának gondjain is segíteni. Ebben vállalt részt — velünk együttműködve — a Belkereskedelmi Szállítási Vállalat és a Hajdú-Bihar megyei Szolgáltatóipari Vállalat. Ezek kezdeti próbálkozások, hiszen megítésem szerint a jelenleg ezzel a feladattal foglalkozó gépjárművek többszörösére lenne szükség. A lakosság körében azonban máris közkezdelt a kedvező tarifával dolgozó két állami vállalat szolgáltatása. Bízom abban, hogy az együttműködés továbbfejlesztésével a közeljövőben ezen a téren is nagy lépést teszünk előre.

A kiskereskedelmi vállalatok részére — beleértve a szövetkezeteket is — kis tételes kicsomagolásban cementet és gipszt biztosítottunk, illetve biztosítottunk rövidesen megkezdődő is. Az elkövetkezendő időben fokozzuk a mérszaltást és továbbfejlesztjük — vidéken is — a tüzifa-fűrészelést. Tovább szorgalmazzuk az építőanyag-biztosítási megállapodások megkötését a magánérből történő lakóház-építkezéseknél. S itt említeném meg azt is: célszerű lenne, ha minél több jövő évben építkezni szándékozó jelentkezne már a tél folyamán szerződésükre. Így telepeink is jobban fel tudnák készülni, és határidőre biztosítani a szükséges építőanyagokat.

Végezetül mit mondana el még, ami az elkövetkezendő évek munkájára is kihat?

Elsősorban azt, hogy végre megfelelő körülményeket és feltételeket tudunk teremteni a megyei vevőszolgálat elhelyezésére. Várhatóan a jövő év első negyedében Debrecenben, a Petőfi téren megnyitjuk az információs szolgálatunkat, ahol nemcsak a debreceni, hanem a vidéki telepek ellátásával kapcsolatos információt is biztosítani tudjuk. Emellett anyagfelhasználással, kiválasztással, szerződéskötéssel és kísérletképpen mint a utáni értékesítéssel is foglalkozni fogunk. Fontos feladatunknak tartjuk az új, korszerű építőanyagok megismertetését és ezek értékesítésének bevezetését. Az említett végszolgálat keretében ennek érdekében állandó árubemutatót fogunk berendezni.

Úgy érzem, az elmondottakból kiderül, hogy egyáltalán nem elégszünk meg az eddig végzett munkánkkal, állandóan új ötletekkel próbáljuk segíteni a magánlakás-építetteket. Emellett a lakosság esetenként előforduló jogos felvetéseit, panaszait természetesen figyelembe vesszük, és a lehetőségekhez képest igyekeztünk ezekre mindenki meglepésére mielőbb megoldani — mondotta végezetül Szilágyi Zoltán.

R. B.

Milyen a tüzelő- és építőanyag-ellátás?

Beszélgetés Szilágyi Zoltánnal, a TÜZÉP-kirendeltség igazgatójával

Az elmúlt évben is 80 mázsás kukoricatermésünk volt — mondotta Molnár László növényvédő szakmérnök, akinek szakmai irányítása, hozzájárulása jól látszik a táblákon, gyommentességen. Ez évben 740 hektárról takarítottuk be az értékes takarmánynövényt. A természetágról még nem tudunk vélegetes számot adni, hiszen a munka most folyik. Egy kis előzetesünk van. A rövidebb tenyészidejű kukoricánk 87 mázsás termést adott, reméljük összességében még több lesz. Három nagy teljesítményű kombájnnal rendelkezünk, van hozzá megfelelő szárító kapacitásunk, úgyhogy gyorsan kerülhet végleges rendeltetési helyére a kukorica. Úgy számítjuk, több kukoricánk terem, mint az elmúlt esztendőben, s ha az időjárás kicsivel is jobb, akkor... de a mondatot nem fejezte be, olyan nagy számot kellett volna kimondania.

Az elnök veszi át ismét a szót:

A már említett 54 mázsa búzaátlag több mint kétszerese a korábbiaknak. Nem egyetlen esztendő kiugró eredményének vesszük, hanem a dinamikus fejlődést ívelő folyamat egyik állomásának. Azzal, hogy lehet ez még több is.

A növénytermesztéshez még 80 hektár cukorrépa is tartozik, aminek befejeződött a betakarítása. Ez már korántsem kapott igénynek megfelelő jó földet, sok benne a szikes, foltos rész, bizony a tavaszi és nyári esők nyomai itt jobban is látszanak.

A községnek Szepes és Ebes felé húzóda határrésze a jól termő. A legfontosabb növényeiket ide csoportosították, adott választ az elnök. A másik oldalon a homoki részen erdők és gyenge minőségű talajok vannak.

S ezek sorsa?

Már a gyakorlatban mutatták, hogy ezzel is törődnek, ebből is több pénzt akarnak. Illetve több takarmányt. Mégpedig úgy, hogy telepítették a legelőt, hogy az adott területről nagyobb termést tudjanak hazahordani, illetve lelegetetni.

A magyarizációt a következőképpen folytatták:

A juhállományt akarjuk a következő esztendőben gyorsabban ütemben gyarapítani. Két dolog is indokolja ezt. Egyrészt a kukorica és cukorrépa után temérédek, eddig alig hasznosított melléktermék van. A másik pedig a gyenge legelői nagysága. Természetesen nagyobb fűhózzammal.

És itt nagyon figyelemre méltó mondat következett:

Úgy akarjuk növelni a juhállományunkat, hogy az abraktermő-területet nem csökkentjük. A juhállomány fő tápláléka az említett kukoricaszáróból készített siló és a fűtermés lesz. Úgy fogalmazzuk: a több kukoricára máshol is nagyobb szükség lesz.

Ezt már a hízalában magyarizálta Venter Ferenc főigazgatóvezető és Varga István állatorvos.

Elavult, korszerűtlen a telepünk — mondották. — Olyan kezdetleges hibái vannak, amelyek rendkívül megdrágítják a termelést benne, de az állategészségügy is labilis miatta. Többek között az, hogy a malacok a vályúban fekszenek a takarmányon. Most házilag készítik „kizárókat”, de ez csak addig jó, míg végleges változás nem jön. Ez pedig a batteriás nevelés.

A telep évente közel 4000 hízót bocsát ki — mondották a szakemberek. De, ha a rekonstrukciót meg tudjuk kezdeni a jövő esztendőben, akkor kétezerrel lehet növelni az évenként eladott mennyiséget. S ehhez még jobb az állategészségügy, kedvezőbb a takarmányfelhasználás, ami a mostani, elég mostoha körülmények között sem rossz.

A nagy gondunk — mondotta az elnök —, az úgynevezett vagyoni betét. Amit az elmúlt esztendőben megvalósítottunk, beruháztunk, azt mind saját erőből tettük. Ha ehhez kaptunk volna állami támogatást, sokkal többre jutottunk volna. S előbb kezdeztünk volna olyan beruházásokat, amelyek égetőek a szövetkezet számára, a termelés, a foglalkoztatás érdekében. De azt sem hallgatom el, hogy a népgazdaságnak sem mindegy, mennyi állapot ad ez a kis gazdaság, amelyik 1800 hektár szántón gazdálkodik.

Sz. L.

Milyen a tüzelő- és építőanyag-ellátás?

Beszélgetés Szilágyi Zoltánnal, a TÜZÉP-kirendeltség igazgatójával

Az év eddig eltelt időszakában közel 3 százalékkal több tüzelőt értékesítettünk, mint az elmúlt évben. A megye tüzelőellátása kiegyensúlyozott volt, kivéve a kazán-szénét. Ennek a szénnek a mennyisége évről évre szinte változatlan, a kazánok száma viszont egyre nő. A jelentkező igényeket tehát csak különböző megszorító intézkedésekkel tudjuk kielégíteni. Az illetékes szervek mindent megtesznek, hogy javítsanak a helyzeten, de lényeges változások nem várhatóak. Azért tartom ezt fontosnak kiemelni, mert az a téves szemlélet kapott szárnyra, hogy a kereskedelem — beleértve a szövetkezeti kereskedelmet is — nem gondoskodott időben a közkezdelt lengyel szén beszerzéséről. Erről szó sincs. Az elmúlt évnél lényegesen több — minden igényt kielégítő — lengyel szén beszerzése nincs lehetőség. A hazai szénből jelentkező igényeket ki tudjuk elégíteni, és ezekből ellátási gond a továbbiakban sem lesz.

Az előbbiekben már kiemeltük, hogy lengyel szénből az elkövetkezendő időben sem tudunk megnyugtató ellátást biztosítani. Ehhez még azt is hozzáteszem, hogy a meghatározott keverési arány betartásával is nehézségeink lesznek. Ismeretes ugyanis, hogy jelenleg 30 százalék lengyel szénhez 70 százalék hazai aprószén szolgálunk ki, mivel csak így biztosítható, hogy minden vásárlónk kaphasson a magas kalóriájú szénből. Megjegyzni kívánom, hogy a gyermekintézményeket, kórházakat előnyben részesítjük a kiszállításnál, és ezt természetesen is tartom. Érzésem szerint viszont vásárlónk egy része akkor is ragaszkodik a magas kalóriájú lengyel szénhez, ha egyébként az általa üzemeltetett fűtőberendezés ezt nem igényli, hazai szénrel is megfelelően üzemeltethető lennének a kazánok.

És mi a helyzet a tüzifával?

Gondot jelent Debrecenben a fűrészt tüzifa iránt megnövekedett, nagymértékű kereslet kielégítése. (A forgalom mintegy 15 százalékkal volt nagyobb idén, mint az elmúlt évben.) Szeptemberben olyan nagy igény jelentkezett a fűrészt tüzifa iránt, hogy a folyamatosan két műszakban dolgozó fűrészgépek sem tudták rövid időn belül az igényeket kielégíteni. Úgy döntöttünk, hogy a rendeléseket ennek ellenére sem utasítjuk el, s így valamennyi vásárlónk megrendelését elfogadtuk. Szóban és írásban is közöltük viszont vásárlóinkkal, hogy a kiszállással az említett okok miatt gondok lesznek, és kértük ennek megértését. Azt is elmondhatom: különösebb panasza miatt vevőinktől nem érkezett hozzászólás. Igaz az is, hogy mindent megtettünk annak érdekében, hogy a határidőt lerövidítsük. Így többek között a debreceni telepünk dolgozója a Volán 6. számú Vállalat dolgozója illetékes kollektívájával kommunista műszakot szerveztek, szombaton és vasárnap is szállítottak házhöz tüzelőt. Hozzáteszem, hogy a tüzifa-fűrészelést, így a kiszállást is tovább nehezítette, hogy a ve-

hőzátartozik, hogy a tüzelő- és építőanyag-kereskedelemben dolgozók többsége meglehetősen mostoha körülmények között igyekszik eleget tenni a követelményeknek. Nehezíti a munkát sok esetben a megértés hiánya. Egyet, úgy érzem, tudni kell: egyszerűbb az árut kiszolgáltatni, mint hosszú időt eltölteni az áruellátásban jelentkező hiányosságok megmagyarázásával. Amikor rajtunk múlik, mi mindig az előző megoldást választjuk.

A tüzelőanyagok hához szállításában történt-e valami változás?

A tüzelőanyag hához szállítása évek óta megoldott. Ebben a tekintetben a Volán vezetőivel nagyon jó munkakapcsolat alakult ki. Szerettünk volna viszont az építőanyag hához szállításának gondjain is segíteni. Ebben vállalt részt — velünk együttműködve — a Belkereskedelmi Szállítási Vállalat és a Hajdú-Bihar megyei Szolgáltatóipari Vállalat. Ezek kezdeti próbálkozások, hiszen megítésem szerint a jelenleg ezzel a feladattal foglalkozó gépjárművek többszörösére lenne szükség. A lakosság körében azonban máris közkezdelt a kedvező tarifával dolgozó két állami vállalat szolgáltatása. Bízom abban, hogy az együttműködés továbbfejlesztésével a közeljövőben ezen a téren is nagy lépést teszünk előre.

A kiskereskedelmi vállalatok részére — beleértve a szövetkezeteket is — kis tételes kicsomagolásban cementet és gipszt biztosítottunk, illetve biztosítottunk rövidesen megkezdődő is. Az elkövetkezendő időben fokozzuk a mérszaltást és továbbfejlesztjük — vidéken is — a tüzifa-fűrészelést. Tovább szorgalmazzuk az építőanyag-biztosítási megállapodások megkötését a magánérből történő lakóház-építkezéseknél. S itt említeném meg azt is: célszerű lenne, ha minél több jövő évben építkezni szándékozó jelentkezne már a tél folyamán szerződésükre. Így telepeink is jobban fel tudnák készülni, és határidőre biztosítani a szükséges építőanyagokat.

Végezetül mit mondana el még, ami az elkövetkezendő évek munkájára is kihat?

Elsősorban azt, hogy végre megfelelő körülményeket és feltételeket tudunk teremteni a megyei vevőszolgálat elhelyezésére. Várhatóan a jövő év első negyedében Debrecenben, a Petőfi téren megnyitjuk az információs szolgálatunkat, ahol nemcsak a debreceni, hanem a vidéki telepek ellátásával kapcsolatos információt is biztosítani tudjuk. Emellett anyagfelhasználással, kiválasztással, szerződéskötéssel és kísérletképpen mint a utáni értékesítéssel is foglalkozni fogunk. Fontos feladatunknak tartjuk az új, korszerű építőanyagok megismertetését és ezek értékesítésének bevezetését. Az említett végszolgálat keretében ennek érdekében állandó árubemutatót fogunk berendezni.

Úgy érzem, az elmondottakból kiderül, hogy egyáltalán nem elégszünk meg az eddig végzett munkánkkal, állandóan új ötletekkel próbáljuk segíteni a magánlakás-építetteket. Emellett a lakosság esetenként előforduló jogos felvetéseit, panaszait természetesen figyelembe vesszük, és a lehetőségekhez képest igyekeztünk ezekre mindenki meglepésére mielőbb megoldani — mondotta végezetül Szilágyi Zoltán.

R. B.

Előzetes

Az elmúlt évben is 80 mázsás kukoricatermésünk volt — mondotta Molnár László növényvédő szakmérnök, akinek szakmai irányítása, hozzájárulása jól látszik a táblákon, gyommentességen. Ez évben 740 hektárról takarítottuk be az értékes takarmánynövényt. A természetágról még nem tudunk vélegetes számot adni, hiszen a munka most folyik. Egy kis előzetesünk van. A rövidebb tenyészidejű kukoricánk 87 mázsás termést adott, reméljük összességében még több lesz. Három nagy teljesítményű kombájnnal rendelkezünk, van hozzá megfelelő szárító kapacitásunk, úgyhogy gyorsan kerülhet végleges rendeltetési helyére a kukorica. Úgy számítjuk, több kukoricánk terem, mint az elmúlt esztendőben, s ha az időjárás kicsivel is jobb, akkor... de a mondatot nem fejezte be, olyan nagy számot kellett volna kimondania.

Előzetes

Az elmúlt évben is 80 mázsás kukoricatermésünk volt — mondotta Molnár László növényvédő szakmérnök, akinek szakmai irányítása, hozzájárulása jól látszik a táblákon, gyommentességen. Ez évben 740 hektárról takarítottuk be az értékes takarmánynövényt. A természetágról még nem tudunk vélegetes számot adni, hiszen a munka most folyik. Egy kis előzetesünk van. A rövidebb tenyészidejű kukoricánk 87 mázsás termést adott, reméljük összességében még több lesz. Három nagy teljesítményű kombájnnal rendelkezünk, van hozzá megfelelő szárító kapacitásunk, úgyhogy gyorsan kerülhet végleges rendeltetési helyére a kukorica. Úgy számítjuk, több kukoricánk terem, mint az elmúlt esztendőben, s ha az időjárás kicsivel is jobb, akkor... de a mondatot nem fejezte be, olyan nagy számot kellett volna kimondania.

Előzetes

Az elmúlt évben is 80 mázsás kukoricatermésünk volt — mondotta Molnár László növényvédő szakmérnök, akinek szakmai irányítása, hozzájárulása jól látszik a táblákon, gyommentességen. Ez évben 740 hektárról takarítottuk be az értékes takarmánynövényt. A természetágról még nem tudunk vélegetes számot adni, hiszen a munka most folyik. Egy kis előzetesünk van. A rövidebb tenyészidejű kukoricánk 87 mázsás termést adott, reméljük összességében még több lesz. Három nagy teljesítményű kombájnnal rendelkezünk, van hozzá megfelelő szárító kapacitásunk, úgyhogy gyorsan kerülhet végleges rendeltetési helyére a kukorica. Úgy számítjuk, több kukoricánk terem, mint az elmúlt esztendőben, s ha az időjárás kicsivel is jobb, akkor... de a mondatot nem fejezte be, olyan nagy számot kellett volna kimondania.

Előzetes

Az elmúlt évben is 80 mázsás kukoricatermésünk volt — mondotta Molnár László növényvédő szakmérnök, akinek szakmai irányítása, hozzájárulása jól látszik a táblákon, gyommentességen. Ez évben 740 hektárról takarítottuk be az értékes takarmánynövényt. A természetágról még nem tudunk vélegetes számot adni, hiszen a munka most folyik. Egy kis előzetesünk van. A rövidebb tenyészidejű kukoricánk 87 mázsás termést adott, reméljük összességében még több lesz. Három nagy teljesítményű kombájnnal rendelkezünk, van hozzá megfelelő szárító kapacitásunk, úgyhogy gyorsan kerülhet végleges rendeltetési helyére a kukorica. Úgy számítjuk, több kukoricánk terem, mint az elmúlt esztendőben, s ha az időjárás kicsivel is jobb, akkor... de a mondatot nem fejezte be, olyan nagy számot kellett volna kimondania.

Előzetes

Az elmúlt évben is 80 mázsás kukoricatermésünk volt — mondotta Molnár László növényvédő szakmérnök, akinek szakmai irányítása, hozzájárulása jól látszik a táblákon, gyommentességen. Ez évben 740 hektárról takarítottuk be az értékes takarmánynövényt. A természetágról még nem tudunk vélegetes számot adni, hiszen a munka most folyik. Egy kis előzetesünk van. A rövidebb tenyészidejű kukoricánk 87 mázsás termést adott, reméljük összességében még több lesz. Három nagy teljesítményű kombájnnal rendelkezünk, van hozzá megfelelő szárító kapacitásunk, úgyhogy gyorsan kerülhet végleges rendeltetési helyére a kukorica. Úgy számítjuk, több kukoricánk terem, mint az elmúlt esztendőben, s ha az időjárás kicsivel is jobb, akkor... de a mondatot nem fejezte be, olyan nagy számot kellett volna kimondania.

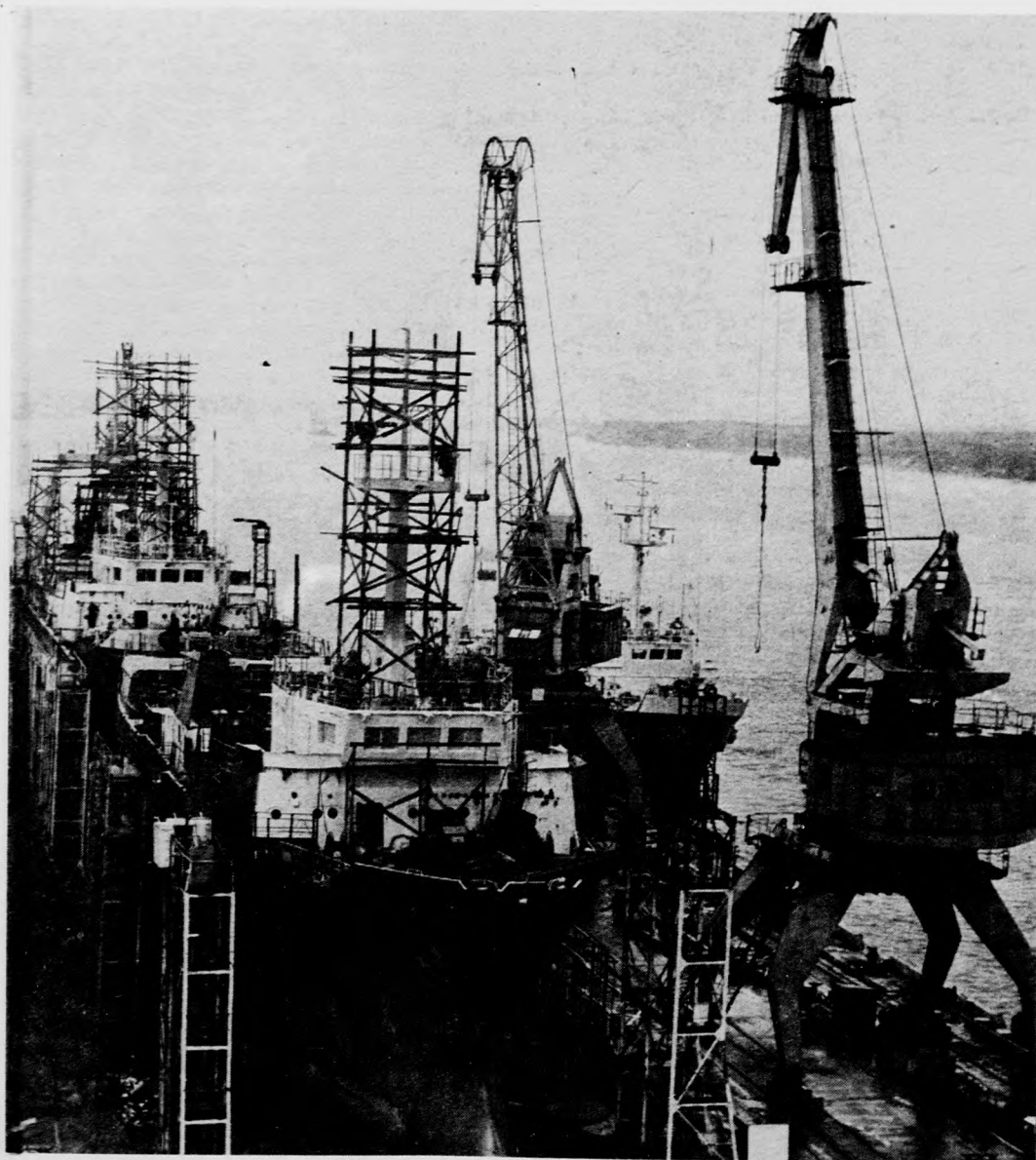

Litvánia nagy vegyüzeme, Litvánia Kommunista Pártjának 60. születésnapját sikeres munkával ünneplik a Jonavi Nitrogénművek építői. Az üzem egyesíti az ammónia, a nitrofoszfát és a salétromsav gyártásának komplex folyamatát. Jelenleg folyik a technológiai berendezés kipróbálása. November 7-re az üzemrészek előállítják az első salétromsav és nitrofoszfát termékeket. A termelés ebben az évben indul be, a határidőnél jelentősen korábban. A felvételen: a Janovi Nitrogénművek látkepe

A „Siljálisz” mini tv-t a kaunaszi rádiógyár készíti. Ez az újdonság jó szolgálatot tesz a tengeri és gépkocsis utak kedvelőinek. A képernyő 16 cm. A készülék hálózatról és 12 voltos akkumulátorról egyaránt táplálható. 1978-ban kezdődött a „Siljálisz” tömeges gyártása

A klaipédai „Baltija” hajógyár országunk sok járásába juttatja el termékét — a halászhajókat. A felvételen: a hajógyár kikötője

A litván városok utcáin és terein gyakran lehet látni öntevékeny művészegyüttesek szereplését. A felvételen: Klaipéda öntevékeny művészeti együttesének fellépése

VILNIUSZ ÚJ ÉPÍTKEZÉSEI

Szovjet Litvániában a kilencedik ötéves terv idején felépülő házak alapterülete 9,8 millió négyzetméter.

A festői halmokon, melyek Vilniusz óvárosát körülveszik, a kilencedik ötéves terv éveiben szovjet Litvánia legnagyobb lakóterületi építkezése folyt. Itt nőtt ki a földből a köztársaság legszebb kerülete, Lazdijai, ahol 40 ezer ember talált otthonra.

Közvetlen szomszédságában egy másik kellemes kerületet is felépítettek — Karoliniskesz. Ebben a kerületben, melyet 1972-ben kezdtek építeni és 1975-ben fejezték be, 46 ezer vilniuszi kapott otthonot. A zárt lakótelepek hatalmas panelekből épültek, és a házak megkülönböztethetők az egyedi tervezés, az egyedi blokkelhelyezés, valamint a látkep következtében. Az új kerületben sok a tágas tér, beilleszkedik a tülelű erdők közé. Karoliniskesz minden részén iskolák, bölcsődék és óvodák vannak, valamint szolgáltatási központok. Kényelmesekek a gyalogos és járműutjai. Felépült egy új főút, amelyen ebből a mezőkhöz csatlakozó kerületből, trolibuszsal vagy autóbusszal a város központjába lehet jutni.

Karoliniskesz tovább épül: új kultúrközpontok és egy rendelőintézet készül. Már emelkedik a tv-torony, melynek antennái 320 méter magasra vannak.

Nemrég már egy egészen új kerületbe lehetett költözni, Virsuliskeszbe.

A tiszta levegőjű halmokon, nem messze a városközponttól a úzedik ötéves terv végén körülbelül 140 ezer vilniuszi fog élni, körülbelül a város lakosságának negyedrésze.

Számok és tények

— Litvánia területe — 65,2 ezer négyzetkilométer. A lakosság 3,3 millió ember.

— A Litván SZSZK múlt évi nemzeti jóvedelme 5 milliárd 600 millió rubel volt.

— A múlt évben 21-féle gép, készülék és eszköz szériagyártását fogadták el. 426-féle készítmény kapta meg az állami minőségi jegyet.

— Az elmúlt három évtizedben 13 ezer szakember kapott a köztársaságban felsőfokú végzettséget. Ez 70-szer több, mint a burzsoázia uralom éveiben.

— 1977-ben a Litván SZSZK népgazdaságában a tőkebefektetés 1630 millió rubel, a megelőző évvel összehasonlítva 8 százalékkal nőtt. A köztársaság ipara a bruttó termelés több mint 60 százalékát adja. Az ipari termelés a köztársaságban 1940-től 49-szeresére nőtt, a villamosenergia-termelés 120-szor annyi.

A szovjet hatalom éveiben Litvániában felépítettek és komplexen gépesítettek 220 nagy ipari vállalatot.

A köztársaságban egy nap alatt 6 és fél ezer tonna műtrágyát gyártanak. Minden három percben a szalagokról 4 televíziókészülék kerül le, minden két percben pedig három bicikli.

A Litván SZSZK városaiban és falvaiban több száz család ünnepli az új lakását.

A rekord gabonatermést — 29,4 mázsát egy hektárról — 1976-ban gyűjtötték be a köztársaság földművesei. Ez háromszor több, mint ami burzsoáz Litvániában volt.

Kétmillió hektár vízzel borított földet víztelenítettek ebben az évben a köztársaság szakértői.

Jelenleg Litvániában minden harmadik lakos tanul. A szovjet hatalom győzelméig Litvániában 300 ezer irástudatlant és félig irástudót tartottak számon.

Ezek a mini tv-k a „Siljálisz-402 D”, melyeket a felvételeken Valentyina Kulikovszkaja bemondónó mutat be, a kaunaszi rádiógyárban készülnek. A vállalat termékei nagyon népszerűek az országban, a világ 17 országába exportálják

Kölcséyt...
nusz. Mintha
történelemből
zada, hogy a
vekedett föl,
komor, súlyo
gosan és szer
mot. Nemzet
nek foglalata
kor, hol nem
Éppen folyto
magasan a
szárnyalású
erre Kölcséy
só befejezett
énekében me
Hiányát, így
va még egyre
nyújtásnak. E
újójag eszmé
ami éltette.
Mert eszmé
nul és tiszté
azonban utár
akár a Himn
kűtfőben. Mo
replő közül a
szívéből és le
majd ostromo
áldd meg a
lők, a megnev
ve. Ki a főala
zolt vonással
aki ismeri ne
széjjelválaszt
ügy ítélve ne
nek reményes
pedig esély. I
ez a szellemi
tás azonos a
lemmel. Kőlc
nebbül.
Olyan eszm
ságból eredte
Bizonyíték ke
a Himnuszhoz
tan pártfogó
az a magyar
ságokat muta
ki, hősiességé
be, gazdagság
Szépjétlen, s
megsem ábrá
rándulni, sem
A csontig hat
kintette, azt v
ra készíthet
zésig, a támas
dó. Rése, m
nemzet ébred
sokszor sürge
indulhatnak.
Valóságra t
lon is, másiko
zöje az isteni
idézte, bizony
érzékkel tapn
pedig avéget
ra foghassa ö

Micsoda av
nek elő a Hir
galmas igéi,
nép zivataros
akit fégen té
nak...
Ugyanezt m
hetjük. Azon
szagú valóság
földművelés a
ja: mit kezdj
háznépre nem
hennél. A ju
gyobb részéb
Tudva van, h
házának szű
nevelhet, me
nia, ami a vá
ötet magát is
hogy a méhta
kal kevesebb
ni lehetne.”
és okozatok t
meglepetést. E
néző költőtől
ilyen rossz ál
a mesterembe
közt gondolni
huszonnégyez
ember mérték
Kölcséy ter

művészgyűlést ültetésének fellé-

MÉSEI

ült évi nemzeti jö-

le gép, készülék és

adja. Az ipari ter-

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

száma 120-szor

1

Kölcey halhatatlanná tette a Himnusz. Mintha kortalanná is. Kiszakítva a történelemből. Igaz, csaknem másfél százada, hogy aki magyar anyanyelven növekedett föl, tanulás nélkül mondja a komor, súlyos szöveget, éneklő a méltóságosan és szenvedélyesen hullámzó dallamot. Nemzetet panaszainak és reményeinek foglalatát. Panaszok, remények? Mikor, hol nem teremtek és teremnek meg? Eppen folytonosságuk tartja és lebegtetni magában a bár magában is hatalmas szárnyalású költeményt. Számított volna erre Kölcsey? Nem valószínű. Hiszen utolsó befejezett művében, a Zrínyi második énekében megismertelt minden gondolatot. Hiányát, így szűkségességét tapasztalva meg egyre a figyelmeztetésnek, példamutatásnak. Ezért fogalmazhatta meg újlag eszményeit. Halála küszöbén is azt, ami éltette.

Mert eszmények éltették, tagadhatatlan és tiszteletet parancsolóan. Jó lesz azonban utána nézni ezeknek. Először akár a Himnuszban, a megkerülhetetlen kűtfőben. Monológ az, mely a három szereplő közül az egyetlen megnyilatkozó szívéből és lelkéből szakad ki, védve, majd ostromolva a másik kettőt. „Isten, áldd meg a magyart...” Ime, a szereplők, a megnevezetlen főalakkal kiegészülve. Ki a főalak? Csupa eleven, határozott vonással tetszik meg előttünk. Ő az, aki ismeri nemzete múltját és jelenét, széjjelválasztva benne a rosszat és a jót, úgy ítéve végül, hogy a jövő kiküzdésének reményére van érv, a kiküzdésre pedig esély. Igazán ez a gondolkodásmód, ez a szellemi, erkölcsi, érzelmi magatartás azonos a főalakkal. Vagyis a lírai jellemmel. Kölcsey eszményeivel közvetlenebbül.

Olyan eszmények ezek, amelyek a valóságból eredtek és a valóságot célozták. Bizonyíték kell? Forduljunk csak megint a Himnuszhoz. Személyes és elszántan pártfogolt „tárgya” a magyarság, az az a magyar történelem milyen tulajdonságokat mutat? Nagyságát árulás kezd ki, hősiességet testvérgyilkosság szennyezi be, gazdagságát tehetetlenség ássa alá. Szépséget, sőt kegyetlen kép. Festője mégsem ábrándult ki belőle. Sem kiábrándulni, sem kiábrándítani nem akart. A csontig ható hitelességet eszközként tekintette, azt várva, hogy továbbgondolásra készíthet általa. Ha csupán a kérdésig, a támaszkeresésig, annyi is elegendő. Rése, mozgatója lehet az is a nemzeti ébredésének, amiből azután az oly sokszor sürgetett elhatározások és tettek indulhatnak.

Valóságba bukkantunk hát egyik oldalán is, másikon is. Midőn a Himnusz szerzője az istent szólította és a régmúltat idézte, bizony, két lábbal állt a földön, őt érzékkel tapadt a jelenéhez. Eszményeket pedig avégett teremtett, hogy szolgálatra foghassa őket.

2

Micsoda avulhatatlan pompával zengenek elő a Himnusz veretes főnevei, mozgalmal igéi, dús melléknevei a „magyar nép zivataros századaiból”: „Bal sors akít régen tép, ... Kit vések hányának...”

Ugyanezt másfajta előadásban is követelhetjük. Azon nyersen kiemelve az istálló szagú valóságból, 1830 táján. „Es ha a földmivelés a parasztot nem táplálhatja: mit kezdjen? Marhatartást?... Egy háznépére nem jutna több egyetlenegy tehennél. A juhtartás a vármegye legnagyobb részében nem is követelhető... Tudva van, hogy sertést a paraszt saját házának szükségére is nagyon keveset nevelhet, mert azt tengerivel kell tartania, ami a vármegye kétharmad részében ötet megint táplálja... Ide járul az is, hogy a méhtartás és a pálinkafőzés sokkal kevesebb fontosságúak, mint gondolni lehetne.” Túl a részleteken, az okok és okozatok tüzetes nyomozása kelthet meglepetést. Ugyebár, egy eszményekre néző költőtől! „Ahol a földmivelőnek ilyen rossz állapotja van, nem lehet ott a mesterembert szerencsés körülműlások közt gondolni. S valóban... több, mint huszonnégyezer háznép közt 233 mesterember mértéklenül kicsiny szám.”

Kölcey természetesen tudatosan járt

Szolgáló eszmények

Kölcey idézve, a nevét viselő művelődési központ avatása előtt

el, mikor a „nép állapotát” a gazdalkodás és az életmód emelkedésének lehetőségével, illetve akadályával mérte. A „bal sors” és a „vések” mélyén így tapintotta ki a társadalmi erőket, mozgásokat. Hivatali jelentését a szatmári adózó nép állapotáról maradó társadalomrajzzá alakítva egyben ezzel a módszerrel. Új szemlélete és műfaja legközelebb az orvoslás menetéhez húzott. Pontos láttelet, világos javallat, az előzmény és következmény beágyazása a lehető legszélesebb összefüggésekben. A földbirtokos, közhivatalnok és politikus Kölcsey mind több oldalról vehette szemügyre a hazai világot. Legmeghökentőbb következtetését azután az országgyűlésen teregette ki. „Mi szeretünk romlani, mi romlani akarunk, Tekintetes Rendek...” Indoklásul azt hozta föl, hogy a nemzet még abban sem törekszik előrébb, ami saját akaratától függ. „Egyéb fogatkozásaink mellett még műveletlenek is maradunk?... A szerencse külső veszélyeit erő s nemes bátorság által meg lehet lábolni; a lélek elaljasodása pedig szabadulás reménye nélkül merít alá.”

Gondolkodói ereje legbiztosabban ennek a fölsimerésnek kifejtésében mutatkozott. Ahogy keserű tapasztalából, kicsinyes körülményeiből, otromba korlátaiból mégis a változtatás lehetőségét emelte törvényi rangra. „De a teremtés által letett anyagnak alakot adni, vagy azt alakról alakra változtatni magában és magán kívül: ez az emberiség hatalmi és szabadsági nagy köre.”

Jól megvetvén az alapokat, az épület emelésével sem maradt adós. Saját korában rendkívüli, és máig érvényes elképzelése szerint a „közállapotok fejlesztése” olyan feladat, mely megkülönböztetés nélkül mindenre kiterjesztendő. Mottó meddig? „Mi gazdaságunkkal is úgy teszünk, mint anyanyelvünkkel. Egyik nélkül sem élhetünk; egyiket mint másikat naponként használjuk. Mégis eszünkbe nem jut, hogy megtanulásokra gondot kellene fordítani.” Már ne is csodálkozunk, hogy ezen a csapáson eljutott a közművelődés lényegének meghatározásáig. A fogalmat nem írta le. Tartalmait annál hiánytalanabban. „Korunk új szükségeket s formákat vón magára; minden pályán, minden láthatár szélesedni kezd; egész néptömegek kezdenek gondolkodni.”

De nem hiába élt parasztközött Szödemetern, Almosdon, Szatmárcsékén. Eszébe sem ötlött, hogy a „néptömegek gondolkodását” az ismeretszerzésre egyszerűsítse. Következtes maradt. Ha már megállapította, hogy „minden pályán, minden láthatár szélesedni kezd”, vagyis a munkában és a munkát végző emberben magában látta meg az új minőséget, ehhez igazította a műveltség új helyét és szerepét. „Értelmem ez: gazdaság és státustudomány, filozófia és költészet, szónokság és csillagászat és kémia, s minden más egyéb csak úgy bír belső becsét, ha a való, meleg életteli viszonyba tétetik; ha sem egyes emberi elme játékos foglalatossága gyánant nem ize-tik, sem pusztán emlékező tehetséget ragyogató butornak nem tekintetik; hanem az emberi társaság kifejtési és haladási nagy körében él és mozog; s vagy egyenesen tetté változik, vagy jövendő tettek... előhozására számoltatik ki.”

Ugye, hogy az elemekből valóban épület, házgalan és szilárd rendszer illesztett össze? Elméleti egységbe kerekíthetően, de erendően nem elméleti úton. Sorra fölvezőhöz, hogy és mint érkezett el következtetéseihez, általánosításaihoz Kölcsey. Gazdasági, közigazgatási, közjogi, politikai bajokhoz hajolt közel, javításukat kereste, ezért és eközben tisztázta a változás, a változtatás irányait, feltételeit, eszközeit. Száznál több prózai művének tárgyát vette az adott valóságból. Tárgyát? Kóros feszültségekkel terhes eseteket és helyzeteket nyitott föl. Bátran, felelősen. Mint egyik legkeményebb hangú beszéde. Az örökös megváltásról példázta. Ebben a nyomort és a megrekedést a „szabadság és tulajdon” biztosságával hiszi megszüntethetőnek. Tovább is nézett azonban. A „szabadságot és tulajdon” mint „közös érdek” alkalmasnak tartva, hogy „a társaság tagjait egyformán kösse e hazához.”

Ok és okozat itt már kölcsönhatásba lépett. Arra a magasabb egységre nyitva kilátást, ahol az erkölc, az eszme, az érzelem is fontos szerepet kap.

Ha futólag is, vizsgáljunk meg egy érdekes ellentétet. Kölcsey rajongással, hódolattal rajzolta a magányos küzdők és bukók nagyságát. Zrínyit legmagasztosabban, aki egyenesen a sorssal szállt pörbe a nemzetért. Ez a magányos hősket csodáló azután mégis a közösségnek rendelte alá eszményeit. A leendő közösségnek. Melyet még nemzeti és megszűlni kell. Jövő és jelen különbsége magyarázta és oldotta föl az ellentétet ilyenformán.

És a fordulatot mi szavatolhatta? Miként följebb kiderült, elsősorban a „közös

érdek”. Kölcsey egy-két helyen megjegyezte ugyan, hogy a közösséget lelki vonzalmak tartják össze, sokkal több gondot fordított azonban ennél a „társaságok”, társulások céljára és hasznára. „Emberi ész és erő csak társaságban fejlődik ki; s amint valamely embertársaság szencsésb, szebb, dicsőbb hazává alkotta magát, polgárai minden szépen és jóban aszerint haladhatnak.” Világos szavak: a közösség nem lehet végső cél, csupán része annak, bármily magasrendű mivoltában. Össze kell hangolódnia az egyénkel, a műveltséggel, a tevékenységgel. Úgy, abban a folyamatban, amint az általános fejlődést és haladást mozgatják és megtestisítik. Belső arányaikban, viszonyaikban változván és változtatván maguk is.

Világnézetileg kristályosult dialektika sugallta volna ezt a hajlékony fölfogást? Kölcsey tudta, hogy „ellenesség s ellenkezés nélkül az egész természetben semmi nincs”. Mégsem szabad túlbecsülnünk a telitalálatot. Elégedjünk meg a ténnyel, hogy célirányos egységbe ötvözze a műveltséget, az egyént, a közösséget.

Itt-ott örömmel fedezvén föl az eredmény jeleit is. Gyér jeleit. Mert ne feledjük, miközben a Parainezis érett sorait papírra vetette, éjszakánként Wesselényi jogi védelmében dolgozott, akit az osztrák császári önkény és a magyar feudális érdek zárt börtönbe. Mindenesetre Kölcsey a kevése friss „haladványtól” is lázba jött. Hírét vette egyszer például, hogy a magyarorszári gazdasági intézetben „észleli és gyakorlati” téren tanítják a „gazdaságot, fűvészetet és baromorvoslást”. Saját terveit látta megfoganni. Gyorsan tájékozottat, „segédforrásokkal”, működési szabályzatot kért. Ezek nyomán terjedelmes cikket közölt, üdvözölve és népszerűsítve, hogy „mely szerencse az iskolát az életteli így összeköthetni”.

Talán a jó és új parányi szigetéből táplálkozó nekibuzdulás, de a további szükség fölmerése is nyomta a tollat, mikor a Parainezisben éppen a cselekvést dicsőítette és szorgalmazta. „Többször mondom: az élet fő célja — tett... Tehát tégy!”

A szellem, aki a haladás eme útszakaszát bevilágította, természetesen mégiscsak költői szellem volt. Megélté, átélte, úgy öntötte alakba és formába kérdéseit és válaszait.

Legforróbb személyességgel azokat, amelyek mintegy a többi forrásul működtek. Belső „lázonosságait” és „önparancsolatait”, melyek a kívülről elnyerhető, ám soha meg nem kapott erősítéseket pótolták, az annál sürűbben jelentkező értelmiségeket ellensúlyozták. Le nem csöndesítve így sem a folytonos vergődést, tépelődést. „Az ég bőven osztogat mindennek mindent, örömet és bánatot; de szívet, mely így gyötörje magát, mint az enyém, talán még senkinek nem adott. Érzem, ez engem megemésztt előbb-utóbb. Hadd emészsen. Oly időket értünk, melyekben sokáig lenni nem óhajtunk.” Kölcsey „önpanaszoknak” keresztelte el az efféle vallomásokot.

Meggyőződését osztó szellemi társak nélkül a költő és a politikus megbénult volna. Ezért kapott utánuk, ahol és ahogy tehette. A fogyó lángot rokon tüzek segítsék gerjeszteni: ezért epekedett szinte állandó magányában. Nemes, mély, tartós férfibarátságok hajtottak ebből. És kitárulkozó, zsúfoltt, drámai töltésű levelek. Ezt itt Kállay Ferencnek címezte Kölcsey: „Almosd, húsvét második napján, 1814... M. nem jött vissza Almosdra... Utalmas lakomban jól esett oly személyel találkozni, mint ő volt, azon érzésekkel, azon kultúrával... Boldog vagy, édes barátom. Könyörögj az égnek, hogy boldogságnak minél hamarabb részese lehessen... Gyűjtani fogjuk egymást, vezetni, tanítani, s egyszer ismét elementumunkban leszünk, mint az unalmas Debrecenben néhány évvel ezelőtt, de nagyobb érzésekkel, nagyobb kinézéssel, s több foganattal is talán önmagunkra s másokra nézve.”

Unalmasnak érezte Almosdot, unalmasnak Debrecen. Máskor Szatmárcsékét, Szödemetert, Nagykárolyt. Igényül és mérceül a „szellemi társaság” választva, a közös törekvést, munkát, nem kevésbé az igazoló visszhangot. Kivilágosodott azért Almosd is, mihelyt Kállay Ferenc vagy Szemere Pál kopogtatott a kis udvarház alacsony, boltozatos a táján. Kegyesebb, szebb arcát mutatta Debrecen is egy-egy órában. „Nem telik bele sok idő, hogy ismét új technikus terminusok fogják Debrecenből Magyarországot elárasztani.” A jóslat Kazinczyhoz intéztett, 1809-ben. A nyelvújítás hőskora volt az. Nyelvében élt, akart élni a nemzet akkor. Ez avatta történelmivé a levélben tudósítást és bizakodást.

Teljesebb hitelességű történelmi pecsétet azonban a hiányok nyomtak Kölcsey emberi világra. „Többet nem találtam, mint találtam...” — panaszkolta magáról magának naplójában. Gondolkodói művére ez persze nem állt. Szerencsénkre.

Székelyhídi Agoston

Nagyzenekari est

Két napon egymás után háromszor csendült fel Dvorák Stabat Mater a Bartók Teremben. Régebbi évtizedekben nem hallhatuk, de a szegedi szimfonikus zenekar vezetősége, amely célul tűzi ki az elfeledett operák, kantáták felújítását, adta elő Budapestben is 1975. november 22-én. Debrecen bemutatója sem késett sokáig, s az elmúlt napokban, október 30-án délben a középiskolai tanulók, este a nagyközönség, 31-én a főiskolai és egyetemi hallgatók gyönyörködhettek a jeles cseh romantikus mester alkotásában. Előadásának időszerűségét kölcsönöz, hogy Dvorák műve 1877-ben készült el, és 1880-ban került dobogóra Prágában — tehát centenáriumát ünnepelhetjük.

Megkomponálására családtagjainak elhunytá inspirálta a szerzőt. Leánya 1875-ben, másik két gyermeke 1877 nyár végén halt meg, s ez sietette tiszteletes Mária-himnuszának befejezését. Bár a hagyományos középkori szekvenca liturgikus latin szöveget dolgozta fel benne Dvorák — amely a nagy-pénteki szertartásban nyer alkalmazást — terjedelmes méreténél fogva nem liturgikus célt szolgál, hanem hangversenyelőadásra alkalmas. A debreceni Kodály Kórus, amely már az eddigiek folyamán is annyi oratorikus kompozíció bemutatását vállalta, ezúttal is gondosan készült interpretálására.

Dvorák a fél évezredes latin szekvenca szövegét érzelmesen lágy dallamokban bővelkedő, homofon stílusú lírai zeneképekben tárja elénk. Az invenciózus műve — bár helyenként a latin vers dallamritmizálása nem mintaszerű — hatásos és gyönyörködtető a nagyközönséget. Változatosságát növelné, ha egy-egy versszakára polifon szerkesztésű zenerészlet kerülne. A kitűnő Kodály Kórus „húzás” nélkül, teljes egészében szólaltatta meg a cseh szerző megkapó „vallomásait”. Különösen a befejező strófák muzsikájában érezte hűen, szívhez szólóan a textusban megnyilatkozó marcangoló fájdalmat, az anjai keservét. Az énekkar megoldását énekszólok ékesítették. De ezek dramaturgiai, szerkezeti szempontból nem oly lényegesek, mint Verdi rekvimjében, amelyben valóságos tartó oszlopai a műnek. Dvoráknál a szólok kiegészítik, díszítik a kórus produkcióját.

A négy operaházi magánénekes — Andor Éva, Mészoly Katalin, Korondy György, Szalma Ferenc — vetélkedést mellőzve példásan felkészülve működött. Többnyire együtt énekeltek, de akadt néhány megkapó, kifejezésteljesen áradó áriája, főleg Andor Évának és Korondy Györgynek.

A Debreceni MÁV Filharmonikusok Zenekara a viszonylag könnyen megoldható szólamokkal bekeretezte az énekkar produkcióját, s a fűvösök játéka is kedvezően beilleszkedett az együttesbe.

Gulyás György Liszt-díjas karnagy, az együttes dirigense egyre gyakrabban vezényli a barokk pompát sugárzó nagyméretű, oratóriumszerű kompozíciókat. Az ő energi- k irányításának köszönhető, hogy töretlen fényben, sikeresen megvalósított hangzás- arányokban szólalt meg a szívembemkölő zene.

Dr. Sonkoly István

Megnyílt a szovjet könyv ünnepi hete

A szovjet könyv immár hagyományos ünnepi hetének idej rendezvénysorozatát csütörtökön Boros Sándor kulturális miniszterhelyettes egybekötött a magyar és a szovjet könyvkiadás bővülő és gyümölcsöző kapcsolatáról beszélt. Elmondta, hogy a felszabadulás óta hazánkban 15 ezer szovjet könyv mintegy 90 millió példányban látott napvilágot. Ugyanakkor határainkon túl a Szovjetunióban adják ki a legtöbb magyar könyvet.

Évente húsz-huszonöt magyar szerző műve jut el a szovjet olvasókhöz. Ezt követően megnyitotta azt a nagyszabású kiállítást, amelyen több mint 800 kötet könyv reprezentálja a jelenkori világot és gazdag szovjet könyvkiadást. Bemutatják a Magyarországon újonnan kiadott szovjet könyveket is.

A szovjet könyvhét megnyitója irodalmi esttel zárult: a kecskeméti művelődési palotában fővárosi művészek orosz klasszikus, valamint szovjet írók és költők műveit tolmácsolták. (MTI)

Ünnep előtti forgalom a debreceni piacon

Az évszaknak megfelelően jó a zöldség- és gyümölcsellátás. Ezt bizonyította a pénteki debreceni piac is. Sok háziasszony már most bevasárolt az ünnepre. Az átlagárak a következőképpen alakultak: rózsaburgonya 4, ellaburgonya 3, sárgarépa 6, petrezselyem 10, zeller ugyanannyi, cékla 6, torma 24, vöröshagyma 8, fokhagyma 25, fejcsó káposzta 4, kelkáposzta 8, egy fej saláta 3, paraj 14, sóska 10, karalábé 5, zöldpaprika 16, főzötök 4, sütőtök 3, uborka 16, zöldbab 18, zöldborsó 25,

gomba 50, alma 4-10, körte 10-14, birsalma 15, őszibarack 8, szilva 4, szőlő 16, héjas dió 30, dióbél 120, mogyoró 80, mák 38, savanyú káposzta 14, lekvár 35 forint különként. Egy cső zöldségtengeri 2 forint, a reték csomója 3 forint. A baromfipecsenye élénk volt a forgalom. Elő csirke 34-42, elő tyúk 30-40, elő pulyka 34, élő liba ugyanannyi, élő kacsa 40 forint különként. A tojás darabja 2 forint. A hal 18-60 forint. A tejföl és tehéntúró 48, a sajt 70 forint különként.

A DAB új munkabizottsága

A Debreceni Akadémiai Bizottság új munkabizottsága alakult meg pénteken délután, a politikatudományi munkabizottság. A munkabizottság — amelynek elnöke dr. Farkas Dezső egyetemi tanár, titkára dr. Tóth Gábor

egyetemi docens lett — azokat a kutatókat és szakembereket tömöríti, akik a politikatudomány valamely ágában kutatásokat folytatnak, illetve ismeretterjesztő munkát végeznek.

Jó hangulatban, nagy sikerrel tartották meg az idén is a hagyományos szüreti mulatságot Földesen. A táncosok utcahosszat vidám zeneszó mellett hívogatták a falu népét az esti szüreti bála (Fotó: Imre felvétele)

AZ ORSZÁGOS TAKARÉPKÉNTÁR Hajdú-Bihar megyei Igazgatósága közli, hogy Debrecenben a Csapó utcái és a Darabos utcái Tóttó-Lottó Kirendeltségek november 5-én (vasárnap) 8-11-ig nyitva tartanak. A vidéki kirendeltségek zárva lesznek.

GYORSÍTJÁK A LADÁK ÁTRAKÁSÁT ZÁHONYBAN. A korábbinál gyorsabban jutnak el a Lada személygépkocsik az elosztó helyekre a záhonyi átrakó körzetből. A szállítások ütemét a vagonok tengelyszerével gyorsították meg.

Sportvezetők kitüntetése

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója alkalmából az Országos Testnevelési és Sporthivatal eredményesen dolgozó sportvezetőket tüntetett ki. A Magyar Népköztársaság Sport Erdemérméként ezüst fokozatát kapta Honti György, a Hajdú-Bihar megyei labdarúgó-szövetség főtíkája. A Magyar Népköztársaság Sport Erdemérmén bronz fokozatával jutalmazták Nagy Imre hajdú-bihari labdarúgó játékvezetőt és Ötvös Tibort, a D. Volán sportgye-sület elnökét.

Özek — terítéken

Hajdú-Biharban igen nagy az öztörzsállomány, és ez tette lehetővé, hogy az elmúlt évben igen sikeres volt az özvadászat. Szalkai Jánoshoz, a megyei fővadászhoz beérkeztek már a vadásztársaságok jelentései az elmúlt év eredményeiről. A vadászatok során az összesítés szerint Hajdú-Biharban 3081 öz került terítékre. Az özvadászat nem volt azonban minden esetben kifogástalan, mert olyan özbakokat is kilőttek, melyeket a vadászati előírások szerint még kimélni kellett volna.

Korszerűsített könyvtár, ifjúsági klub a Volánnál

A Kiváló címet elnyert Volán 6. számú Vállalat könyvtárát és ifjúsági klubját az elmúlt hónapokban felújították és korszerűsítették. Az újjávarázsolt vállalati könyvtárát és ifjúsági klubot november 3-án, pénteken délelőtt adták át a vállalat dolgozóinak. Avatóbeszédet Kmetty Gyula, a Volán 6. számú Vállalat igazgatója mondott. A korszerűsített könyvtárt és ifjúsági klubot közel fél millió forintos ráfordítással tették szebbé, újszerűbbé.

Véget ért a műszaki könyvhónap. A Debreceni Városi Könyvtár egységeiben tartott ankétok a műszaki könyvek népszerűsítését szolgálták. A Nyil utcai főkönyvtárban Hársfalvi Sándor szakíró — akinek Repülőmozdony című könyve az ünnepi alkalomra jelent meg — találkozott olvasóival. (Fotó: Komarinczy Péter)

SZOCIALISTA BRIGÁDOK KLUBJA ÁLMOSDON. Október 31-én Álmosdon a Kölcsey Könyvtárban, a könyvtár és a Hazafias Népfront közösi bizottsága kezdeményezésére megalakult a szocialista brigádok klubja. Az alakuló ülésen a helyi termelőszövetkezet, az AFÉSZ és az erdészeti szocialista brigádjai vettek részt.

KIALLÍTÁS BAGAMÉRBAN. Ma, november 4-én 18 óra 30 perces kezdettel nyitják meg Bagamérban Szilagy Imre grafikusművész kiállítását a művelődési házban. Megnyitót mond és tartavetést tart Székelyhídi Agoston kritikus. A kiállítás november 10-ig, naponta 10-12 óráig tart nyitva.

MOZI • SZÍNHÁZ • TV

SEBETT MADARAK (szovjet). VIG de. 3/2, du. 3/4, APOLLO du. 1/4, 3/6, 8, METEOR 1/6, 1/8, MÜVESZ 1/8.

A CSÁSZÁR PARANCSÁRA (magyar). VIG MESE 3/4, 6.

ÉJFELKOR INDUL ÚTJÁRA A GYÖNYÖR (olasz, 16). HIRÁDO de. 1/2, 10, du. 3/8.

FELTÁMADÁS I-II. (szovjet). MÜVESZ 3/3.

HAHÓ, ÖCSI (magyar). METEOR 3/4.

HÁROM MOGYORÓ HAMUPIPŐKÉNEK (cseh). METEOR MESE 3, 1/6.

HÉT TONNA DOLLÁR (magyar, 16). HIRÁDO du. 4, 3/6.

MEGTALÁLTAK A 7. SZÁZADOT (francia). VIG du. 6, 1/9.

ZÁRTKÖRŰ ELOADÁSOK: VIG de. 1/10, 1/12, HIRÁDO de. 1/12, 1/2.

Nov. 11-én Figaró házassága, 127. Szakmunkásképző I. (fél 3 ó.)

Nov. 12-én Pomádé király új ruhája, Kodály ifj. b. (10 ó.)

Nov. 12-én Figaró házassága, Csokonai-b. (7 ó.)

TV

BUDAPEST, 1. MŰSOR

8.03 Műsorismertetés. 8.05 Idősebbek is elkezdhetik... Tevé-torna (ism.). 8.10-8.40 Kamera. Film- és tévészerzetek műsora. 8.40-9.15 Fizika 78. 9.20-10.00 Világzene. 10.15 Műsorismertetés. 10.20 Hírek. 10.25 Vértesszék. 10.30 NDK kalandfilm. 10.35 Reklám. 10.40 Magyar tájak. A Duna-kanyar. 10.45 Nagybűcsű begyek. 10.50 Reklám. 10.55 Esti mese. 10.55 Idősebbek is elkezdhetik... Tevé-torna és el-kezdhetik... Tevé-torna. 11.00 Híradó. 11.05 Az eltűnt miniatúr. 11.10 Pórpül, páva! Népművészeti vetélkedő. Erdemérméretés és galamúsor. 11.15 Híradó 3.

BUDAPEST, 2. MŰSOR

20.00 Műsorismertetés. 20.01 Csajkovszkij: VI. szimfónia. 20.55 Fiesta, Bolgár rövidfilm. 21.10 Tv-híradó 2. 21.30-23.25 Megmenteni a várost. Lengyel film.

POZSONY, 1. MŰSOR

8.00 Katonák műsora. 9.00 Hírek. 9.15 Filmrészlet. 9.35 Báb-film gyermekeknek. 10.35 Kéz-városi ház. 10.45 Példák. 11.15 Beszélgetés számavár mellett. 3. rész (ism.). 12.45 Angol dokumentumfilm természeti csapásokról. 13.25 Hírek. 14.30 Katonák élete. Riportműsor. 14.20 Összeállítás a straznici folklorisztival műsorból. 15.00 A müncheni áruházi kötetkezmenyél. Dokumentumműsor. 15.40 Családi

posta. Magazin. 16.20 Furfangos muzsikuskok. Szlovák film. 17.35 Bremer Tóbiás szabadsága. Szatirikus tévéjáték. 17.50 Találkozás Vitkovicében. Szorakoztató műsor. 18.30 Válaszolunk nézőink leveleire. 18.40 Esti mese. 19.00 Tv-híradó. 19.30 Jöjjön utam, jászani! Rajzfilm. 19.50 A csomag. Vidám televéjáték. 20.35 Oszti estrádműsor. 21.55 Sporthíradó. 22.05 A delfin napja. Amerikai tudományos-fantasztikus film.

POZSONY, 2. MŰSOR

16.50 A szlovákiai rendőrszolgálat hangversenye. 17.15 Hírek. 17.35 Trónkövetelő. Angol tévéfilmsorozat. 2. rész. 18.05 Találkozás szovjet művészekkel. 19.00 A hévízek hasznosítása. 19.25 Vörsz Kosice-Dukla Jihlava járgépkörnyezet. Az első szünetben: Riportfilm a naszerdahelyi sportolóról. A második szünetben: Víziszer-seny. Riportfilm. 21.55 A Krumel lány. NDK tévéfilmsorozat. 3. rész. 23.00 Hírek.

BUKAREST

14.00 Sportmagazin. 15.30 Könyvtársak Grúziából. 15.50 Kulturális események. 17.35 A gyermekfilm aranykorából. 18.30 Tv-híradó. 19.00 Tv-enciklopédia. 19.45 Gazdag ember — Szegény ember. Film. 20.35 Szatirák és humor. 21.05 Tv-híradó és sport hírek. 21.30 Régi és mai román melódiák.

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MŰSORA

17.00 Hírek — Lapszemle — Hajdúságiak Szatmárból. Kulturális beszélgetése a tájegység múltjáról. Szerkesztő riporter: Agoston István. 18.00-18.30 Hírek, tudósítások két megyéből — Hangszerszólók — Műsorelőzetes.

HÍREK

1978. november 4., szombat
Károly napja
A Nap kél 6.32 — nyugszik 16.23 órakor

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Hatvanöt évvel ezelőtt, 1913. november 4-én született és 1944. július 27-én halt hősi halált Ságvári Endre, az illegális kommunista ifjúmunkás-mozgalom vezetője.

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS SZOMBAT ESTIG: Túlnyomóan borult, párás, ködös idő, főbb helyen ködszítalás. Gyenge vagy mérsékelt légmozgás. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 6-11 fok között. (MTI)

A DEBRECEN VÁROSI TANÁCS V. B. KERESKEDELMI OSZTÁLYA ÉRTE-SÍTI A LAKOSSÁGOT, hogy a november 6-i, hétfői sertesés a november 7-i, keddi marhavásár az áthelyezett pi-nenőnapok miatt összestven november 5-én, míg a november 5-i autóvásár november 6-án lesz megtartva.

ÚJ FORGALMI REND DEBRECENBEN A GÖNCZI UTCÁN. A Debrecen városi Tanács V. B. építési és közle-kedési osztálya közli a lakos-sággal, hogy az új művelődési központ átadásával november 4-től új forgalmi rendet vezet be a Gönczi utcán. A műve-lődési központ mellett levő parkoló megközelíthetősége érdekében kétirányú lesz a forgalom a Gönczi utcán. A Fűvészkert utca alárendelt út-ónal, amit csak a pártbi-zottsági gépkocsik vehetnek igénybe. A Gönczi utcáról a Hunyadi utcára való kika-nyarodás minden irányba megengedett. A járművezetők az új közúti jelzések figye-lembevételével közlekedjenek.

DISCOMŰSORT RENDEZ-NEK november 5-én, vasár-nap 18 óratól a debreceni Mezőgazdasági Ipari Szövet-kezet Titán ifjúsági klubjában. A klubban minden hé-ten szombaton ugyanebben az időben lesz szórakoztató mű-sor Csonka József vezetésé-vel.

TIMMER JÓZSEF, A SZOT titkára a nemzetközi munka-ügyi szervezet igazgató taná-csának tagja pénteken Genf-be utazott a szervezet igaz-gató tanácsának hétfőn kez-dődő 208. ülészakára. Az ülészakon fontos politikai, szervezeti, gazdasági és tech-nikai kérdésekben döntenek és meghatározzák a nemzet-közi munkaügyi szervezet to-vábbi tevékenységének terü-leteit. (MTI)

XXXV. ÉVFOLYAM 262. SZÁM

ÁRA: 80 FILLÉR

XXXV. ÉVFOLYAM 262. SZÁM

ÁRA: 80 FILLÉR

1978. XI. 5., VASÁRNAP

90 m

Ha könyvről még a sokjegyű hozzászólás is, a 90 millióan hangzik, dulas óta új példányszámú lent meg ma-ven szovjet Ismétléjük mennyiségileg ha mőgeje n sok összefügg nyerhetünk.

Induljunk nyegesebből, dulas előtt s zók művel t tettek el Ma ra. Volt pers mint Solohov kij egy-egy amely a után azonnal ott a világit keringésébe. dalmunk — meg öszintén kor is érkeke dött s a nagy lom klasszik meretében és lásában sejtet lehetett, hogy képesség a sa ság talján n petésekre k milyenne, az lójában csak lőn ismerté lenforradalmi szág hivatalos litikája a szo lom vonatko erősen működ ri gépezett. irodalom azo fölött is vagy szivárgott s dányiszámban sek előtt is, d arról a nagy ról és ga amely a szoci dalom szellem mutatta.

A felszaba aztán a mag dítói irodalo másra hozta téseket. Verse nyekben, drát beszélésében azonban nem gyar olvasói tlemi közgy gyarapította l get termetet irodalom szá kölcsönösség a oldva nyelvli gunkat. S így százezer me és sok százez hoz is egy-eg könyv, egy-eg alkotó, előse rátság elme kölcsönös gazdagodását.

A szovjet k a szovjet k legjelentősebb óriási szerepe játszik népün tudatformálás szépirodalom vállálja a mű telezettségét, irodalom is, a szikus alkotás nin-életmű te sával a m gyakorlatiához való tájékoz elizagodáshoz felbecsülhetet get.

A könyv — Gorkij — a t sa. Népkün könyvekéből nap megújítu sitheti tudását hasznára kam ja.

A lottó nyerőszámai:

15, 17, 48, 70, 77

MŰZEUUMOK ÜNNEPI NYITVA TARTÁSA. A megye múzeumi és kiállítótermei november 6-án és 7-én nyitva tartanak, 8-án és 9-én zárva lesznek.

KORUNK VALÓSÁGA '78 KULTURÁLIS VETELKEDŐT rendeztek a Hajdú-Bihar megyei Vegyiparikkiskereskedelmi Vállalatnál a KPVD SZ kulturális hónap keretében, amelyen ismételt-ten 15 szocialista brigád vett részt. A színvonalas versen-nyen az első 5 helyezett jutott tovább: a 38-as számú vas-zerzeti, gazdasági és tech-nikai kérdésekben döntenek és meghatározzák a nemzet-közi munkaügyi szervezet to-vábbi tevékenységének terü-leteit. (MTI)

Ideiglenes forgalomkorlátozás

Debrecenben, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 61. évfordulója alkalmából rendezendő koszorúzási ün-nepség zavartalan biztosítása érdekében ideiglenes forga-lomkorlátozás lesz november 5-én 5 óra 50 perctől 6

óra 30 perccig, november 6-án 8 óra 30 perctől 9 óra 45 perccig, a Vörösi Hadsereg út-ján, a Széchenyi utca és a Hatvan utca közötti szakaszon minden jármű forgalma és a várakozás tilos!

Az üzletek ünnepi nyitva tartása Debrecenben és a megyében

November 4-én, szombaton: rendes munkanap, valamennyi élelmiszer-, ruházati és vegyiparikk-üzlet, áruház, valamint a piac a pénteki nyitva tartási rend szerint üzemel.

November 5-én, vasárnap: szombati munkarend. A ruházati és vegyiparikk-üz-letek, az áruházak a szoká-s szombati nyitva tartási rend szerint árusítanak. Az élelmiszerboltok és a piac is

a szombati nyitva tartás szer-int üzemelnek, azonban Debrecenben a kijelölt üzle-tek hosszabbított nyitva tar-tással várják vásárlóikat. A hajdúvárosokban az ABC-áruházak ugyancsak hosszab-bitott nyitva tartási idővel üzemelnek. A nagyközségek-ben egy-egy központi élel-miszerüzlet, ABC-áruház 16 óra helyett 18 óráig tart nyit-va.

November 6-án, hétfőn és november 7-én, kedden a megye egész területén va-lamennyi élelmiszer-, ipar-cikküzlet és áruház — az édesség-, dohány- és virág-üzletek kivételével — zárva tartanak. November 7-én a piac is zárva lesz. E két na-pon, az erre kijelölt vendég-látó üzletek — a már kiala-kult gyakorlatnak megfele-lően — tejet, kenyert és péksüteményt árusítanak.

Rejtvényfejtők figyelmébe!

A Napló 1978. október 8-i szá-mában megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése: A búvós sze-relem. A pástoróra. Sámson és Delila. A megsalt világ. Ravasz, rókácska.

Könyvet nyertek: Holes Jánosné Debrecen, Petőfi tér 10.; Kecskés Jánosné Debrecen, Er-zsébet u. 4.; Juhász Sándor Deb-recen, Jerlikó u. 4.; Kuczoray De-zsóné Debrecen, Budai Ezsás u. 3.; Nagy János Debrecen, Szabadság útja 19.; Pintér Tibor Debrecen, Simonffy u. 1 B; Má-nyai Ferencné Hajdúsámson, RÁ-közi u. 15.; Tóth Éva Hajdúszo-lán, a Hőforrás u. 40.; Hegedűs József Püspökládány, Kossuth u. 12.

KÖZLEMÉNY

Aramszünet lesz november 9-én az Április 4. útja páratlan oldalán a Hajnal utcától a vasútig, az Alkotmány utcán 8 óratól 16 órá-ig. (x)